

ÜLEVAADE EESTI METSASERTIFITSEERIMISE UUEST STANDARDIST

Allan Sims

Eesti Maaülikool

SISSEJUHATUS

- Põhineb rahvusvahelises standardis etteantud kriteeriumitele
 - 7 kriteeriumi
- Eesmärk on majandada metsi jätkusuutlikult nii majanduslikult kui ka looduslikult

SISSEJUHATUS

- Eestis on suur osa etteantud kriteeriumitest reguleeritud seadustega
 - metsaseadus
 - looduskaitseseadus
 - metsamajandamise eeskiri
 - metsa korraldamise juhend

METSAMAJANDAJA

- Metsamajandaja – metsa omanik või majandamisõigust omav isik
- Suur metsamajandaja – metsamajandaja, kellel metsade pindala ületab 10 000 ha.

METSARESSURSSIDE HALDAMINE JA SUURENDAMINE NING OSATÄHTSUS GLOBAALSES SÜSINIKURINGES

Kriteerium 1

METSAMAJANDAMISKAVA

- Metsamajandamise eesmärk on hoida või suurendada metsi või teisi metaalasid ja tõsta metsaressursside (k.a. mulla ja vee) väärtust ja kvaliteeti:
 - majanduslikku,
 - ökoloogilist,
 - kultuurilist ja
 - sotsiaalsel

METSAMAJANDAMISKAVA

- Metsamajandamise kavandamine on Eestis reguleeritud peamiselt
 - metsaseaduse,
 - metsa korraldamise juhendi,
 - metsa majandamise eeskirja ja
 - looduskaitseadusega.

METSAMAJANDAMISKAVA

- metsade inventeerimise andmeid, mis ei ole vanemad kui 10 a;
- metsade majandamise looduskaitselisi ja teisi piiranguid;
- metsamajanduslike tööde mahtude hinnangut ja üldist kava vähemalt 10 aastaks kava koostamisest arvates;
- puistuplaani;

METSAMAJANDAMISKAVA

- noorendike, looduslikule uuendusele jäetud ja liitumata metsakultuuride kogupindala;
- suur metsamajandajal peab olema täiendavalt:
 - metsade koosseisu ja tagavara prognoos vähemalt 10 aastaks kava koostamisest arvates;
 - teedevõrgu ja kraavide kaart;
 - hinnang teede seisundi ja uute teede rajamise vajaduse kohta.

METSA KASUTAMISE EESMÄRGID

- Metsa kasutamise eesmärgid on selgelt määratletud ja huvitatud isikutele kättesaadavad
 - Metsamajanduskavaga rakendatakse sobivaid metsandusmeetmeid, et hoida või saavutada majanduslikult, ökoloogiliselt, kultuuriliselt ja sotsiaalselt soovitav metsavarude tase.
 - Metsa kasutamise eesmärgid on fikseeritud metsamajandamiskavas või mõnes muus dokumendis. Metsa kasutamise eesmärgid seab metsamajandaja üldjuhul metsamajandamiskava koostamise käigus.

METSA KASUTAMISE EESMÄRGID

- Metsa kasutamise eesmärgid, metsamajanduslike tööde mahtude hinnang ja üldine kava on huvitatud isikutele kättesaadavad
 - Puhkemetsad: avalikkusele teada, kus asuvad
 - Planeeritud raied: metsaregistri avalik teenus

RAKENDATUD ON AJAKOHANE SEIRESÜSTEEM

- **METSAMAJANDAJA** on rakendanud seiresüsteemi, millega jälgitakse vähemalt:
 - metsade seisundit ja metsakahjustusi
 - raiutud puidu kogust, raiutud ala pindala ja uuendatud metsaala pindala
- metsakahjustused registreeritakse ja teavitatakse asjakohaseid asutusi.

RAKENDATUD ON AJAKOHANE SEIRESÜSTEEM

- **SUUR METSAMAJANDAJA** seirab täiendavalt:
 - müügiks varutud mittepuiduliste metsasaaduste (jõulukuused, seemned, seemikud, ulukid) kogust;
 - metsade prügistatust;
 - uuendusraiel säilitatud seemne- ja säilikpuude arvu hektari kohta;
 - metsatöodel tekitatud kahjustusi metsamullale ja teedele;

KAITSEOBJEKTIDE SÄILITAMINE

- Metsa majandamisel tagatakse muinsus- ja looduskaitseobjektide ning kultuuriväärtusega objektide säilimine
 - METSAMAJANDAJA teab sertifitseeritud maadel paiknevate loodus- ja kultuuriväärtust omavate objektide asukohti.
 - Metsamajandamisega ei halvendata teadaolevate loodus- ja muinsuskaitseobjektide ning teiste kultuuriväärtusega objektide seisundit.
 - Võimalikku kaitseväärtust omavate objektide avastamisel teavitatakse leiust asjakohast riigiasutust ning hoidutakse nende objektide kahjustamisest.
 - Kaitseväärtust omavate alade majandamine toimub vastavalt kehtivale korrale.
 - SUUR METSAMAJANDAJA uuendab jooksvalt informatsiooni tema maadel registreeritud kaitstavate objektide kohta.

METSA ÖKOSÜSTEEMI TERVISE JA ELUJÕU SÄILITAMINE

Kriteerium 2

METSA ÖKOSÜSTEEMID

- Metsamajandamise kavad või nendega võrdsustatud dokumendid näevad ette meetodeid ja vahendeid metsa ökosüsteemi väärtuse languse ja kahjude riski minimeerimiseks.
- Metsamajandaja säilitab metsade majandamisel seaduste alusel kaitstavaid metsaosi
- Suur metsamajandaja kaitseb esinduslikku valimit (vähemalt 5%) olemasolevatest haruldastest ja/või ohustatud ökosüsteemidest looduslikus seisundis
- Taimede kaitsel haiguste ja kahjurite eest kasutatakse kohaseid võtteid ja vahendeid

The background of the slide features a blurred image of laboratory glassware. On the left, a large Erlenmeyer flask contains a yellow liquid. To its right, a smaller flask contains a red liquid. In the foreground, there are several blue petri dishes, some containing white circular samples. The overall scene is brightly lit, creating a clean and scientific atmosphere.

METSADE TOOTMISFUNKTSIOONIDE SÄILITAMINE JA TÕHUSTAMINE

Kriteerium 3

TOOTMISFUNKTSIOONID

- **Metsamajandamisel säilitatakse metsa tootlikkust**
 - Metsamajandamise kavandamine seab eesmärgiks säilitada metsade jätkusuutlikku võimet toota erinevaid puidu- ja mittepuidupõhiseid metsasaaduseid ja -teenuseid.
 - Metsauuendust, hoolet ja varumist tehakse õigeaegselt ning viisil, mis ei vähenda koha tootlikkust ning kasutades sobivat tehnoloogiat.
 - Raiatud metsaosade uuendamisel arvestatakse kasvukohale sobivate puuliikide ja metsamajandaja eesmärkidega eeldusel, et ei vähendata oluliselt metsade jätkusuutlikku tootmisvõimet.

TOOTMISFUNKTSIOONID

- **Metsamajandamine soodustab mitmekülgset metsakasutust**
 - Kui METSAMAJANDAJA tegeleb ka mittepuiduliste ressurssidega, siis on välja selgitatud nende tööstuslik potentsiaal.
 - Kõrvalsaaduste tööstusliku kasutamise korral on metsa kõrvalkasutuse kavad esitatud metsamajandamiskava lisan ja kooskõlas sellega.
 - Metsa kõrvalkasutuse viisid ei tohi halvendada metsade seisundit ja olulisel määral vähendada tootmispotentsiaali (nii puidutootmise kui ka mittepuidulise metsakasutuse osas) pikaajalises perspektiivis.

ELURIKKUSE SÄILITAMINE, KAITSE JA MITMEKESISTAMINE METSA ÖKOSÜSTEEMIDES

Kriteerium 4

ELURIKKUS JA MITMEKESISUS MAJANDAMISEL

- **Maapinna ettevalmistamisel kasutatakse kasvukohale sobivaid võtteid**
 - Maapinna ettevalmistamine ei tohi takistada metsa edasist majandamist, põhjustada erosiooni, tuulekannet, soostumist või kasvukoha muul viisil halvenemist
- **Metsade majandamisel tagatakse kvaliteetne uuenemine**
 - Metsamajandamine tagab metsa eduka uuendamise loodusliku uuendamise teel või kui see ei sobi, metsaistutamise teel, metsaressursside koguse ja kvaliteedi tagamiseks küllaldasel määral.

ELURIKKUS JA MITMEKESISUS MAJANDAMISEL

- **Hooldusraiate käigus tagatakse kasvama jääva metsa hea seisund**
 - Hooldusraie eesmärgiks on alles jäävatele puudele soodsate kasvutingimuste loomine ning puistu kvaliteedi tõstmine halvema tervisliku seisundi ja tüveomadustega puude välja raiumisega
 - Metsamajandustegevused toetavad, kus asjakohane, nii horisontaal- kui vertikaalstruktuuride mitmekesisust, nagu ebahürtlase vanusega puistutes, ja liigilist mitmekesisust, nagu segapuistutes
- **Uuendusraietel hoidutakse keskkonna kahjustamisest**
 - Uuendusraiate planeerimisel arvestatakse kasvukoha iseärasustega ja rakendatakse meetmed metsa uuenemiseks juba raie käigus
 - Uuendusraietel ja nende planeerimisel minimeeritakse naaberpuistute raiejärgse kahjustamise riski

The background of the slide features a blurred image of laboratory glassware. On the left, a large Erlenmeyer flask is filled with a bright yellow liquid. To its right, a smaller flask contains a red liquid. In the foreground, several blue petri dishes are visible, some containing white agar. The overall scene is brightly lit, creating a clean and scientific atmosphere.

KAITSEFUNKTSIOONIDE SÄILITAMINE JA LAIENDAMINE METSAMAJANDAMISES

Kriteerium 5

KAITSEFUNKTSIOONID

- Metsas on maaparandus hoolika planeerimise objektiks
 - Olemasolevaid maaparandussüsteeme hoitakse töökorras.
 - Maaparandussüsteemide hooldamisel, uuendamisel ja rekonstrueerimisel lähtutakse kehtivatest õigusaktidest.

KAITSEFUNKTSIOONID

- Teede kasutamisel puidu väljaveoks ja uute teede rajamisel arvestatakse majanduslike, looduslike, kultuuriliste ja sotsiaalsete tingimustega
 - Puidu väljaveol hoidutakse teede kahjustamisest
 - Infrastruktuur projekteeritakse ja rajatakse viisil, mis minimeerib ökosüsteemide, eriti haruldaste, tundlike või tüüpiliste ökosüsteemide ja geenireservide kahjustusi

The background of the slide features a blurred image of laboratory glassware. On the left, a large Erlenmeyer flask is filled with a bright yellow liquid. To its right, a smaller round-bottom flask contains a red liquid. In the foreground, several blue petri dishes are visible, some containing white agar. The overall scene is brightly lit, creating a clean and scientific atmosphere.

TEISTE SOTSIAALMAJANDUSLIKE FUNKTSIOONIDE JA TINGIMUSTE SÄILITAMINE

Kriteerium 6

SOTSIAALMAJANDUSLIKUD ASPEKTID

- **Metsamajandamisel arvestatakse kohaliku kogukonna huvidega**
 - metsamajandamise kavandamine seab eesmärgiks austada metsade mitmesuguseid ühiskondlikke funktsioone,
 - pöörab tähelepanu metsanduse rollile maaelu arengus ja
 - võtab arvesse metsade sotsiaalmajanduslike funktsioonidega seotud uusi tööhõivevõimalusi

SOTSIAALMAJANDUSLIKUD ASPEKTID

- Metsade majandamisel ei tehta põhjendamatuid piiranguid igapäevasele
 - Ilma mõjuva põhjusega ei tehta takistusi liikumiseks. Mõjuva põhjusena tulevad arvesse näiteks
 - tuleohtlik aeg,
 - liikumispiirang ohutuse tagamiseks raieööde ajal,
 - jaht,
 - seadusest tulenevad looduskaitsepiirangud,
 - kultuuriväärtuse ning omandi kaitse,
 - ajutine abinõu korduvate registreeritud vandalismiaktide või prügi mahapaneku tõkestamiseks

SOTSIAALMAJANDUSLIKUD ASPEKTID

- Toimub metsamajandaja ja töötajate pidev säästva metsamajandamise alane koolitus ja teadlikkuse tõstmine
 - Metsamajandajatele, alltöövõtjatele, töötajaile ja metsaomanikele antakse piisavalt informatsiooni ja neid ergutatakse olema kursis uusima teabega pideva säästva metsamajandamise alase õppe teel.

SOTSIAALMAJANDUSLIKUD ASPEKTID

- Metsa majandamisel järgitakse tööohutuse nõudeid
 - Metsamajandustööd kavandamisel, organiseerimisel ja teostamisel selgitatakse välja terviseriskid ja õnnetusohud ning võetakse kasutusele kõik mõistlikud meetmed, kaitsmaks töötajaid tööga seotud ohtude eest.

A background image of laboratory glassware. On the left, a large Erlenmeyer flask contains a yellow liquid with a glass rod resting inside. To the right, a smaller flask contains a red liquid. In the foreground, several blue petri dishes are visible, some containing white agar. The background is a light, neutral color.

VASTAVUS SEADUSE NÕUETELE

Kriteerium 7

SEADUSTE TÄITMINE

- **METSAMAJANDAJA täidab kõiki kehtivaid seadusi.**
- **METSAMAJANDAJA poolt töövõtjatega sõlmitud lepingutes on sätestatud käesolevas standardis toodud nõuete täitmise kohustus ning ta kontrollib nende täitmist.**

A laboratory setting featuring a large glass beaker filled with a bright yellow liquid, a red Erlenmeyer flask containing a red liquid, and several blue petri dishes in the foreground. A glass pipette is positioned over the yellow liquid in the beaker.

Tänään kuulamast!